

Co je Leader?

Program Leader je specifická iniciativa uplatňovaná v zemích Evropské unie zaměřená na podporu rozvoje venkovských oblastí prostřednictvím pilotních integrovaných strategií realizovaných v konkrétních územích na základě vzájemné spolupráce mezi místními subjekty určitého regionu i mezi několika regiony jedné či více zemí EU.

Název LEADER je zkratkou francouzského výrazu „Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale" - v překladu „Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku".

ZÁKLADNÍ PRINCIPY METODY LEADER

- Přístup zdola nahoru - z iniciativy místních subjektů jsou zakládány tzv. místní akční skupiny (MAS), jejichž prostřednictvím lidé žijící a pracující v daném území, znající jeho historii, potřeby a možnosti, rozhodují o dalším vývoji regionu (rozhodovací pravomoc týkající se vypracování a provádění strategií místního rozvoje náleží místním akčním skupinám).
- Partnerství veřejných a soukromých subjektů - v rámci MAS vzájemně spolupracují zástupci obcí a jimi/popř. krajem zřizovaných organizací (veřejný sektor) a podnikatelé, občanská sdružení i jednotliví občané (soukromý sektor).
- Místní rozvojová strategie - každá MAS pro své jasně vymezené území zpracovává komplexní rozvojovou strategii a strategický plán, v nichž hodnotí konkrétní silné a slabé stránky, potřeby, potenciál regionu a navrhuje možnosti řešení dalšího rozvoje.
- Víceodvětvové navrhování a provádění strategie - projekty realizované v rámci strategických plánů MAS jsou založeny na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství. Jedním z důležitých bodů je propojování různých aktivit a takových projektů, aby si projekty v žádném případě nekonkurovali, ale naopak se vzájemně doplňovali a rozvíjeli tak potencionál venkovské oblasti.
- Inovativnost - MAS při realizaci svých strategických plánů uplatňují a podporují inovativní řešení problémů zájmových regionů.
- Síťování - MAS vzájemně spolupracují a vyměňují si zkušenosti v rámci partnerských sítí, v ČR např. prostřednictvím Národní sítě MAS ČR, Spolku pro obnovu venkova, apod.
- Spolupráce - při realizaci rozvojových projektů spolupracuje několik MAS v rámci státu či Evropské unie, projekty tak mají širší dopad.

Podpora Leaderu ze zdrojů Evropské unie

Projekty realizované na základě principů Leader byly v letech 1991 až 2006 podporovány z evropských fondů v rámci samostatných dotačních programů: Program LEADER I (r. 1991 - 1994), Program LEADER II (r. 1994 - 1999), Program LEADER+ (r. 2004 - 2006).

V letech 2007 až 2013 jsou na financování projektů zaměřených na rozvoj venkova v zemích Evropské unie určeny prostředky z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD), pro jehož účely je přístup Leader vymezen v článku 61 Nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005. V uvedeném období je přístup Leader uplatňován jako součást hlavních programových dokumentů jednotlivých členských států EU podporovaných z EAFRD. Takovým dokumentem je v naší republice Program rozvoje venkova ČR.

Leader v České republice

V České republice začaly projekty postavené na principech Leader vznikat zhruba na přelomu minulého a tohoto století, kdy byly podporovány Ministerstvem pro místní rozvoj v rámci Programu obnovy venkova, dotačního titulu č. 7 určeného pro financování integrovaných projektů venkovských mikroregionů. Zde je nutné ovšem zdůraznit, že mikroregiony a Místní akční skupiny v ČR jsou rozdílné subjekty. Mikroregiony a svazky obcí, popř. sdružení obcí jsou subjekty založené pouze na partnerství v rámci veřejného sektoru, většinou se jedná o obce, městyse a města, popřípadě jimi zřizované instituce a organizace. Místní akční skupiny, jak již bylo řečeno výše, jsou subjekty, ve kterých se sdružují i subjekty působící v soukromém sektoru, např. podnikatelé, NNO, nadace a fyzické osoby.

Pro období let 2004 až 2008 byl v České republice vyhlášen dotační program LEADER ČR, který poskytoval prostředky ze státního rozpočtu na realizaci investičních projektů místních akčních skupin, s cílem podpořit nové formy zlepšování kvality života ve venkovských oblastech, posílit ekonomické prostředí, zhodnotit přírodní a kulturní dědictví a zlepšit organizační schopnosti subjektů působících ve venkovských územích.

V letech 2004 až 2006 již mohla Česká republika využít prostředky Evropské unie z Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, a to prostřednictvím Programu LEADER+, který podporoval vznik nových a rozvoj a spolupráci již existujících MAS, včetně tvorby jejich strategických rozvojových dokumentů a realizace konkrétních projektů v regionech MAS.

Vybrané informační zdroje k Leaderu a rozvoji venkova v ČR

- [Státní zemědělský intervenční fond](#)
- [Ministerstvo zemědělství ČR](#)
- [Národní síť MAS ČR](#)
- [Spolek pro obnovu venkova](#)